

การรับรองในหน้าที่

ของสำนักงานเขต

จัดทำโดย

ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตหนองจอก

สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

คำนำ

ตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ นอกจากได้กำหนดให้อำเภอมีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุข แก่ราษฎรในเขตท้องที่แล้ว ยังมีมาตรา ๘๗ บัญญัติให้อำเภออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรที่มาติดต่อกับ ความว่า “อำเภอดูแลให้ราษฎรที่มีกิจธุระหาได้ทุกเมื่อถ้าราษฎรมาร้องทุกข์อย่างใดซึ่งอำเภอดูแลช่วยได้ต้องช่วยตาม สมควร” จะเห็นได้ว่าราษฎรสามารถขอรับความช่วยเหลืออันเกี่ยวแก่งานในหน้าที่ของอำเภอดูแลได้ทุกเมื่อ และ อำเภอดูแลให้ความช่วยเหลือได้ตามขอบเขตของอำนาจหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี เช่นเดียวกับการออกหนังสือ รับรองให้แก่ราษฎร เพื่อใช้ประกอบหลักฐานในการต่าง ๆ เป็นอำนาจหน้าที่ของอำเภอดูแลประการหนึ่งที่จะออก หนังสือให้ได้ เนื่องจากอำเภอดูแลจะทราบถึงความเป็นไปของราษฎรภายในเขตท้องที่นั้น ๆ

ต่อมาจากประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ เปลี่ยนรูปแบบการบริหารเมือง หลวง จากนครหลวงกรุงเทพมหานครเป็นกรุงเทพมหานคร แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็นเขตและแขวง แทนอำเภอ และตำบล ดังนั้นจึงทำให้เขต มีหน้าที่เช่นเดียวกับอำเภอ ซึ่งมีหน้าที่ออกหนังสือรับรองให้แก่ประชาชน เพื่อใช้ ประกอบหลักฐานในการต่าง ๆ

สารบัญ

<u>เรื่อง</u>	<u>หน้า</u>
๑. การออกหนังสือรับรอง	๑
- การรับรองเอกสาร	
- การรับรองบุคคล	
- การรับรองข้อเท็จจริง	
๒. หลักเกณฑ์การออกหนังสือรับรอง	๒
- กรณีนิติสัมพันธ์ของบุคคลตาม ป.พ.พ.	
- กรณีที่กฎหมายได้รับรองสิทธิไว้แล้ว	
- กรณีมีเอกสารสิทธิแสดงชัดเจนอยู่แล้ว	
- กรณีมีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการวางแนวทางปฏิบัติไว้	
- กรณีที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการควบคุม ตรวจสอบฯ	
- กรณีที่ไม่สามารถหาเอกสารหลักฐานมาแก้ไขรายการซึ่งผิดพลาด เพื่อให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง	
๓. กรณีการออกหนังสือรับรองให้ได้	๓
๔. กรณีที่ไม่สามารถออกหนังสือรับรองให้ได้	๔-๕
๕. หนังสือสั่งการ กรุงเทพมหานคร	๖-๑๘
๑. การออกหนังสือรับรอง	
๒. การออกหนังสือรับรองในหน้าที่ของเขต	
๓. การออกหนังสือรับรองสถานะทางครอบครัวของแรงงานที่ไปทำงานในต่างประเทศ	
๔. การรับรองความเป็นโสด	
๕. การรับรองเป็นทายาท	
๖. การสอบสวนทายาทของข้าราชการที่ถึงแก่กรรม	
๗. การออกหนังสือรับรองสัญชาติของบุคคล	
๘. การออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดบุคคล	
๙. การออกหนังสือรับรองการตาย	
๑๐. การรับรองเป็นบุคคลคนเดียวกับชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดิน และเขตที่ตั้งที่ดิน	
๑๑. การรับรองการมอบอำนาจ	

๑. การออกหนังสือรับรอง

การออกหนังสือรับรองโดยทั่วไป แบ่งได้ ๓ ประเภท คือ

๑. การรับรองเอกสาร เนื่องจากเอกสารของทางราชการที่ออกให้แก่ประชาชนในกรณีต่าง ๆ มีผิดพลาดคลาดเคลื่อนในสาระสำคัญเกี่ยวกับชื่อบุคคล วัน เดือน ปีเกิด สถานภาพและความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การออกหนังสือรับรองว่าบุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและในใบสุทธิ ว่าเป็นเอกสารสิทธิ์ของบุคคลคนเดียวกัน

๒. การรับรองบุคคล มีบางกรณีที่หน่วยงานอาจต้องการหนังสือรับรองสถานภาพบางอย่างของบุคคล เขตสามารถจัดทำได้ตามควรแก่กรณี เนื่องจากบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตท้องที่และสามารถอ้างพยานเอกสารหรือพยานบุคคลประกอบการออกหนังสือรับรอง เช่น การออกหนังสือรับรองความประพฤติ หรือรับรองการมีชีวิตอยู่

๓. การรับรองข้อเท็จจริง ในกรณีที่บุคคลร้องขอให้ออกหนังสือรับรองเกี่ยวกับข้อเท็จจริงบางประการ เพื่อใช้ประกอบหลักฐานอื่น เขตสามารถจัดทำให้ได้ โดยพิจารณาเป็นกรณีไป เช่น การออกหนังสือรับรองบ้านไฟไหม้

จะเห็นได้ว่าการออกหนังสือรับรองประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้น เป็นอำนาจหน้าที่ของเขต ที่จะจัดทำให้แก่บุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่นั้นได้ แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายในขอบเขตหรือหลักเกณฑ์

๒. หลักเกณฑ์การออกหนังสือรับรอง

๑. กรณีนิติสัมพันธ์ของบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น การทำนิติกรรมสัญญาระหว่างกัน เมื่อมีการโต้แย้งสิทธิบุคคลจะต้องไปใช้สิทธิทางศาล เขตไม่สามารถออกหนังสือรับรองใด ๆ เกี่ยวกับการนี้ให้ได้ ดังตัวอย่าง การทำหนังสือสัญญาประกันชีวิต ซึ่งกรมธรรม์ประกันชีวิตที่บริษัทออกให้แก่ผู้เอาประกันภัยระบุไว้ชื่อหนึ่ง ต่างจากชื่อที่ระบุไว้ในใบเสร็จชำระเบี้ยประกันภัยแต่ละงวด หากคู่กรณีไม่ยินยอม ดังนั้นต้องนำความขึ้นฟ้องศาล

๒. กรณีที่กฎหมายได้รับรองสิทธิไว้แล้ว เช่น สิทธิทางครอบครัว สิทธิของบุคคล เช่นเดียวกัน หากเกิดการโต้แย้งสิทธิขึ้น คู่กรณีจะต้องใช้สิทธิทางศาล เขตไม่สามารถออกหนังสือรับรองให้ได้ ดังตัวอย่าง การได้สัญชาติไทย โดยการเกิด การสาบสูญ หรือการเป็นผู้ปกครอง ย่อมเป็นตามผลของกฎหมายนั้น ๆ ไม่อาจออกหนังสือรับรองให้ได้

๓. กรณีมีเอกสารสิทธิที่แสดงชัดเจนอยู่แล้ว บุคคลสามารถนำไปใช้ประกอบหลักฐานดำเนินการได้ โดยไม่จำเป็นต้องให้เขตออกหนังสือรับรองให้อีก เช่น สุตบัตรที่ทางราชการออกให้ หากสูญหายก็ให้ใช้ ทร.๑๔ เป็นหลักฐานแสดงแทนได้ หรือให้ออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดได้ โดยให้หัวหน้าฝ่ายปกครองสอบสวนข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องเกิดที่ใดจริง ดังนั้น โดยหลักแล้วจึงไม่รับรองเอกสารที่ทางราชการออกให้ไว้แล้ว ถ้าหน่วยราชการใดถามมาก็ให้สอบหลักฐานแล้วตอบไปให้ทราบ แต่ไม่ใช่เป็นการรับรองเอกสารนั้นอีกชั้นหนึ่ง เอกสารสิทธิดังกล่าว รวมทั้งทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน ใบสุทธิ ใบเสร็จรับเงิน และเอกสารอื่นที่กฎหมายยอมรับ

๔. กรณีมีกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการได้วางแนวทางปฏิบัติไว้ เช่น การรับรองว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันโดยชื่อและนามสกุลในบัตรประจำตัวประชาชนกับสำเนาทะเบียนบ้านไม่ตรงกันหรือการรับรองหลังรูปถ่ายกรณีทายาทยังมีบัตรประจำตัวประชาชน หรือมีแต่ใบแทนบัตรประจำตัวประชาชน เช่นนี้สามารถออกหนังสือรับรองให้ได้

๕. กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการควบคุม ตรวจสอบ และประสานงานระหว่างหน่วยงาน หรือเกี่ยวกับความมั่นคงและรักษาชื่อเสียงของประเทศชาติ หรือเพื่อเป็นการให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนกรณีที่ต้องการหนังสือรับรองสถานภาพทางครอบครัว เช่น ผู้ที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ เขตสามารถออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้ได้

๖. กรณีที่ไม่สามารถหาเอกสารหลักฐานมาแก้ไขรายการซึ่งผิดพลาดเพื่อให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงได้ ปกติเอกสารทางทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในการแก้ไขรายการในทะเบียนราษฎร ส่วนหลักฐานอื่น ๆ เช่น ใบสุทธิ ใบสำคัญทหาร เป็นเพียงเอกสารประกอบ ซึ่งถือหลักฐานทางทะเบียนเป็นหลักในการจัดทำ ดังนั้น หากไม่มีเอกสารที่จะนำมาแสดงเพื่อแก้ไขรายการได้โดยชัดเจน ก็ให้ออกหนังสือรับรองให้ได้ ตัวอย่างเช่น การนำใบสำคัญ สด.๙ ของปี ๒๕๙๐ มาเป็นหลักฐานในการแก้ไขบิดาในทะเบียนบ้านจาก “ศักดิ์” เป็น “สมศักดิ์” เช่นนี้ แก้หลักฐานในทะเบียนให้ได้ แต่หากจะแก้จาก “ศักดิ์” เป็น “ ณรงค์” ซึ่งเป็นชื่อต่างบุคคลกัน การแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านต้องนำหลักฐานทะเบียนสำมะโนครัว ปี ๒๕๙๐ ซึ่งเป็นหลักฐานเบื้องต้นในการจัดทำใบสำคัญ ส.ด.๙ มาแสดงประกอบหลักฐาน หากไม่สามารถนำมาแสดง หรือมีหลักฐานอื่นที่น่าเชื่อถือได้ เช่นนี้ ก็แก้ไขรายการในทะเบียนบ้านให้ไม่ได้ จึงต้องออกหนังสือรับรองให้แทน

๓.กรณีการออกหนังสือรับรองให้ได้

๑. ให้รับรองว่าเป็นบุคคลคนเดียวกัน เนื่องจากลงรายการผิดพลาดในเอกสารของทางราชการ เช่น ใบสุทธิ ใบสำคัญทหาร มีชื่อตัว ชื่อสกุล อายุ วัน เดือน ปี ผิดเพี้ยนไป โดยถือว่าโรงเรียนแสดงเฉพาะวุฒิการศึกษา ส่วน วัน เดือน ปี เกิด ยึดถือหลักฐานทางทะเบียนราษฎร
๒. ให้รับรองว่าบุคคลยังมีชีวิตอยู่เพื่อรับบำนาญ เนื่องจากเขตย่อมรู้ถึงความเป็นไปของบุคคลผู้มีภูมิลำเนา หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่ของตน
๓. ให้รับรองสถานที่เกิดได้ ในกรณีหลักฐานการเกิดสูญหาย รวมทั้งกรณีที่มีการเกิด แต่ไม่ได้แจ้งการเกิดไว้ หากมีชื่อปรากฏติดสำรวอยู่ในหลักฐาน ทร.๑๔ ก็ให้ใช้ ทร.๑๔ เป็นหลักฐานแสดงแทนด้วย แต่หากมีใบสูติบัตร ก็ให้ใช้ สูติบัตรเป็นหลักฐานแสดงได้โดยไม่ต้องออกหนังสือรับรองได้
๔. ให้รับรองลายมือชื่อผู้มอบอำนาจด้วยความระมัดระวัง และต้องมีเหตุผลเชื่อถือเป็นบุคคลนั้นจริง โดยมาเซ็นชื่อต่อหน้าหัวหน้าฝ่ายปกครองเพื่อป้องกันการปลอมแปลงลายเซ็น
๕. ให้รับรองว่าบ้านถูกไฟไหม้ เนื่องจากเป็นกรณีเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและจำเป็นเพื่อการสงเคราะห์บางอย่าง
๖. ให้รับรองความประพฤติ ควรรับรองให้เพราะเขตย่อมจะต้องทราบเกี่ยวกับราษฎรในท้องที่ในฐานะหัวหน้าปกครองท้องที่ราษฎร ตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่
๗. ให้รับรองฐานะของบุคคลเพื่ออุปการะผู้ที่พ้นโทษ ควรรับรองให้เพราะเกี่ยวกับช่วยผู้พ้นโทษให้ประพฤติตนเป็นคนดี
๘. ให้รับรองหลังรูปถ่ายของทายาท ซึ่งมีแต่ใบแทนบัตรประจำตัวประชาชน หรือไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ก็ให้เขตอำนวยความสะดวกสอบสวนพยานหลักฐานแล้วรับรองภาพถ่ายให้ได้
๙. ให้รับรองชื่อและนามสกุลในบัตรประชาชนกับสำเนาทะเบียนว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันได้
๑๐. ให้รับรองกรณีชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดิน ในทะเบียนบ้าน ใบมรณะบัตร หรือหลักฐานอื่น ๆ ไม่ตรงกัน หรือรับรองให้ที่ดินนั้นอยู่ในเขตท้องที่ตำบลใด เพื่อนำไปแสดงในการขอจดทะเบียน
๑๑. ให้รับรองความเป็นโสด เมื่อได้ตรวจสอบหลักฐานเอกสารพยานบุคคลแล้วเห็นว่าเป็นความจริง
๑๒. ให้รับรองกรณีการให้ความยินยอมเดินทางไปต่างประเทศ เช่น สามียินยอมให้ภรรยาเดินทางไปต่างประเทศ
๑๓. ให้รับรองว่าได้รับเงินค่าเลี้ยงดูจากบุตรหรือผู้ส่งเงินในต่างประเทศ เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบการขอลดภาษีเงินได้

๔.กรณีที่ไม่สามารถออกหนังสือรับรองให้ได้

๑. ไม่รับรองการเช่าบ้าน เพื่อใช้สิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านของทางราชการ เพราะมีสัญญาเช่า ใบเสร็จและหลักฐานทะเบียนบ้าน ทร.๑๔ อยู่แล้ว
๒. ไม่รับรองว่ามีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ เพราะปรากฏอยู่ใน ทร.๑๔ อยู่แล้ว
๓. ไม่รับรองว่าไม่มีที่ดินบ้านเรือนอยู่อาศัยของตนเอง ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสอบสวนเอง เพราะบุคคลสามารถมีที่ดิน บ้านเรือน อยู่หลายแห่ง
๔. ไม่รับรองว่ามีที่ดินทรัพย์สินอย่างอื่นเพื่อประโยชน์ในการประกันผู้ต้องหาต่อศาล เพราะอาจจะดูหลักฐาน เช่น โฉนดที่ดิน ได้
๕. ไม่รับรองว่าเป็นเจ้าของบ้าน เพราะสามารถใช้หลักฐานอื่นแสดงได้ เช่น ใบอนุญาตให้ก่อสร้าง ใบอนุญาตให้ใช้เลขบ้าน หรือสัญญาซื้อขาย
๖. ไม่รับรองการเคยเป็นทหารหรือไม่เป็น เพื่อใช้สมัครเข้าทำงาน สำหรับผู้ที่ตรวจเลือกแล้วไม่เป็นทหาร
๗. ไม่รับรองการเป็นทายาทเพื่อรับมรดก ให้ผู้มีส่วนได้เสียร้องต่อศาลแสดงความเป็นทายาท เพราะทายาทของผู้ตายอาจไม่ได้อยู่แห่งเดียวกันและไม่อาจทราบได้ว่าผู้ตายมีญาติพี่น้องกี่คน ใครบ้าง
๘. ไม่รับรองการเป็นสามีภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส เพราะถ้าสมรสนอกกฎหมายเราไม่รับว่าเป็นสามีภรรยาตามกฎหมาย หากต้องการหลักฐานก็ให้จดทะเบียนสมรสหรือบันทึกฐานะภรรยาในกรณีสมรสก่อน ป.พ.พ. บรรพ ๕
๙. ไม่รับรองสัญชาติของบิดามารดา เพื่อเลื่อนยศทหารจากชั้นประทวน เป็นสัญญาบัตร ให้ใช้ ทร.๑๔ แสดงแทน
๑๐. ไม่รับรองว่าเป็นสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ให้ถือบัตรประจำตัวหรือให้ผู้บังคับบัญชาเจ้าสังกัดเป็นผู้ออกใบรับรองให้
๑๑. ไม่รับรองเอกสารที่ทางราชการได้ออกให้ไว้แล้ว ถ้าหน่วยราชการใดถามมาก็ให้สอบหลักฐานแล้วตอบไปให้ทราบแต่ไม่ใช่เป็นการรับรองเอกสารนั้นอีกชั้นหนึ่ง
๑๒. ไม่รับรองวัน เดือน ปี เกิด เมื่อเข้าโรงเรียนในเขต ใช้ ทร.๑๔ แสดง ส่วนนอกเขต ถ้าโรงเรียนถามมาให้เขตตอบไปตามหลักฐาน ทร.๑๔

๑๓. ไม่รับรองการเป็นบุตรและเป็นทายาท เพราะบุตรที่เกิดโดยมิได้จดทะเบียนสมรสจะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ต้องเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือโดยบิดาได้รับรองแล้ว

๑๔. ไม่รับรองสัญชาติของบุคคล ให้ใช้ ทร.๑๔ หรือเอกสารอื่นแสดงแทน หรือแจ้งให้ทราบตามหลักฐานเอกสารปรากฏอยู่หรือสอบสวนไปให้ตามที่ร้องขอมา และให้นายทะเบียนคนต่างด้าว เป็นผู้แจ้งตามหลักฐานในใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว สำหรับกรณีคนต่างด้าว เมื่อได้รับการร้องขอจากกรมตำรวจ กระทรวง การต่างประเทศ กระทรวงการคลัง และกระทรวงกลาโหม

๑๕. ไม่รับรองการตายให้ แต่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ร้องขอที่ประสงค์จะได้หลักฐานไปแสดงแก่หน่วยงานอื่น ให้ดำเนินการสอบสวนบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลอย่างน้อย ๒ คน ตามแบบ ป.ค.๑๔ เพื่อมอบให้ผู้ร้องไปแสดงแก่หน่วยงานที่ต้องการหลักฐานนั้น

๑๖. ไม่รับรองว่าเป็นผู้ปกครองและอุปการะเลี้ยงดูบุตร ให้สอบสวนปากคำของผู้ร้องและพยานลงในบันทึก ป.ค.๑๔ มอบให้ผู้ร้องไป ทั้งนี้ เพราะอำนาจในการปกครองเป็นไปโดยผลของกฎหมาย และดุลยพินิจของศาลที่จะสั่ง

๕.หนังสือสั่งการ กรุงเทพมหานคร

๑. ข้อกำหนดการออกหนังสือรับรอง

กรุงเทพมหานครได้พิจารณาเห็นว่า การออกหนังสือรับรองเป็นอำนาจหน้าที่ของเขตในการออกหนังสือรับรองให้แก่บุคคลที่อยู่ในท้องที่ปกครองของเขต โดยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของเขต หรือมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตท้องที่ ซึ่งสามารถมีพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลมายืนยันได้ โดยเขตจะออกหนังสือรับรองให้ได้ภายใต้ข้อกำหนด ดังนี้

๑. เรื่องเอกชนมีนิติสัมพันธ์กันตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น ในการทำนิติกรรมและสัญญาระหว่างกันหากมีการโต้แย้งสิทธิ จะต้องไปใช้สิทธิทางศาล กรณีเช่นนี้ เขตไม่ต้องออกหนังสือรับรองใด ๆ ให้

๒. เรื่องที่กฎหมายได้รับรองสิทธิไว้แล้ว เช่น สิทธิครอบครัว สิทธิของบุคคล อันเป็นผลตามกฎหมาย หากเกิดการโต้แย้งสิทธิ จะต้องไปใช้สิทธิทางศาล กรณีเช่นนี้ เขตไม่ต้องออกหนังสือรับรองใด ๆ ให้

๓. มีเอกสารสิทธิอย่างอื่นแสดงโดยชัดแจ้งแล้ว เช่น สุตบัตร ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน ใบสุทธิ ใบเสร็จรับเงิน กรณีเช่นนี้ เขตไม่ต้องออกหนังสือรับรองใด ๆ ให้

๔. การรับรองที่ออกตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ ได้วางแนวทางไว้ เช่น รับรองเป็นบุคคลคนเดียวกัน รับรองบ้านไฟไหม้ เช่นนี้ เขตต้องออกหนังสือรับรองให้

๕. การออกหนังสือรับรอง โดยถือหลักความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ของทางราชการ เช่น การลงนามรับรอง และประทับตราประจำตำแหน่งหัวหน้าเขตบนรูปถ่ายในหนังสือยินยอมให้เดินทางไปต่างประเทศ อันเป็นเรื่องที่หน่วยราชการอื่นขอให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อาทิเช่น สุตบัตร ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน แล้วออกหนังสือรับรองให้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมตรวจสอบ และประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน และเพื่อความมั่นคงและรักษาชื่อเสียงของประเทศชาติ

ฉะนั้น ข้อหาหรือในเรื่องดังกล่าวจึงสามารถกระทำได้ตามข้อ ๕ ข้างต้น โดยให้เขตใช้ดุลพินิจพิจารณาตามความเหมาะสมแก่กรณี

อนึ่ง กรมแรงงานได้ขอความร่วมมือกรุงเทพมหานคร งดการออกหนังสือรับรองแก่คนงานสตรีที่จะไปทำงานต่างประเทศในตำแหน่งแม่บ้าน และตำแหน่งอื่น ๆ ยกเว้นเฉพาะรายที่มีหนังสือรับรองหรืออนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศจากกรมแรงงานเท่านั้น รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกรมแรงงาน ด่วนมาก ที่ มท.๑๑๑๒/๔๗๔๘ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๗ เรื่อง การออกหนังสือรับรองการให้ความยินยอมเดินทางไปประกอบอาชีพในต่างประเทศ

(หนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๐๓๐๗/๖๕๙ ลว. ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๗ เรื่อง การออกหนังสือรับรอง)

๒. การออกหนังสือรับรองในหน้าที่เขต

กรุงเทพมหานครได้แจ้งแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองต่าง ๆ ในหน้าที่ของเขต มาเพื่อให้เขตทุกเขตทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. ไม่รับรองการเช่าบ้าน เพื่อใช้สิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านของทางราชการเพราะมีสัญญาเช่า ใบเสร็จและหลักฐานทะเบียนบ้าน ทร.๑๔ อยู่แล้ว

๒. ให้รับรองว่าเป็นบุคคลคนเดียวกัน เช่น ใบสุทธิ ใบสำคัญทหาร มีชื่อตัว ชื่อสกุล อายุ วัน เดือน ปี เกิด ผิดเพี้ยนไป โดยถือว่าโรงเรียนแสดงเฉพาะวุฒิการศึกษา ส่วนวัน เดือนปีเกิด ยึดถือหลักฐานทางทะเบียนบ้าน

๓. ไม่รับรองว่ามีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ เพราะปรากฏอยู่ใน ทร.๑๔ อยู่แล้ว

๔. ไม่รับรองว่าไม่มีที่ดินบ้านเรือนอยู่อาศัยของตนเอง ให้กรมประชาสงเคราะห์สอบสวนเอง เพราะบุคคลสามารถมีที่ดิน บ้านเรือนอยู่หลายแห่ง

๕. ให้รับรองว่าบุคคลยังมีชีวิตอยู่เพื่อรับบำนาญ

๖. ไม่รับรองการเกิดในกรณีที่ไม่ได้แจ้งเกิด เพื่อใช้แทนสูติบัตร ให้ใช้หลักฐาน ทร.๑๔ นั้นแสดงแทน กรณีที่ไม่มีชื่อก็ให้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อเป็นตักสำรวจ แต่ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท. ๐๓๑๓/๑๑๘๓๐ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ (เรื่องการออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดบุคคล) ระบุว่าควรเป็นหน้าที่ของนายเขตท้องที่ดำเนินการสอบสวนผู้ร้องขอและพยาน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องเกิดที่ใดจริง ก็ให้รับรองสถานที่เกิดให้

๗. ให้รับรองลายมือชื่อผู้มอบอำนาจด้วยความระมัดระวังและต้องมีเหตุผล เชื่อถือว่าเป็นบุคคลนั้นจริง มาเซ็นชื่อต่อหน้านายเขต เพื่อป้องกันการปลอมแปลงลายเซ็น

๘. ไม่รับรองว่ามีที่ดินทรัพย์สินอื่นเพื่อประโยชน์ในการประกันผู้ต้องหาต่อศาล เพราะอาจจะดูหลักฐาน เช่น โฉนดที่ดินได้

๙. ไม่รับรองว่าเป็นเจ้าของบ้าน เพราะสามารถใช้หลักฐานอื่นแสดงได้ เช่น ใบอนุญาตให้ก่อสร้าง ใบอนุญาตให้ใช้เลขบ้าน หรือสัญญาซื้อขาย

๑๐. ไม่รับรองการเคยเป็นทหารหรือไม่เป็น เพื่อใช้สมัครเข้าทำงานสำหรับผู้ที่ต้องเลือกแล้วไม่เป็นทหาร

๑๑. ให้รับรองว่าบ้านถูกไฟไหม้ ควรรับรองให้เพราะเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และจำเป็นเพื่อการสงเคราะห์บางอย่าง

๑๒. ให้รับรองความประพฤติ ควรรับรองให้เพราะเกี่ยวกับนายเขตย่อจะต้องทราบราษฎรในท้องที่ในฐานะหัวหน้าปกครองท้องที่และราษฎร ตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่

๑๓. ไม่รับรองการเป็นทายาทเพื่อรับมรดก ให้ผู้มีส่วนได้เสียร้องต่อศาลแสดงความเป็นทายาท เพราะทายาทของผู้ตายอาจไม่ได้อยู่แห่งเดียวกันและไม่อาจทราบได้ว่าผู้ตายมีญาติพี่น้องกี่คนใครบ้าง หนังสือรับรองเพียงรายงานการตรวจสอบหลักฐานทะเบียนบ้านแสดงความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้ตายกับทายาท ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ - ด่วนมาก ที่ มท.๐๓๑๓/๒๒๙ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ เรื่อง ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่เขต

๑๔. ไม่รับรองการเป็นสามีภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส เพราะค่าสมรสนอกกฎหมายเราไม่รับว่าเป็นสามีภรรยาเกินตามกฎหมาย หากต้องการหลักฐานก็ให้จดทะเบียนสมรสหรือบันทึกฐานะภรรยาในกรณีสมรสก่อน ป.พ.พ. พรพ ๕

๑๕. ให้รับรองฐานะของบุคคลเพื่ออุปการะผู้พิการที่พิการเพราะเกี่ยวกับช่วยผู้พิการให้ประพฤติดนเป็นคนดี

๑๖. ไม่รับรองสัญชาติของบิดามารดา เพื่อเลื่อนยศทหารจากชั้นประทวน เป็นสัญญาบัตร ให้ใช้ ทร.๑๔ แสดงแทน

๑๗. ไม่รับรองว่าเป็นสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ให้ถือบัตรประจำตัว หรือให้ผู้บังคับบัญชาเจ้าสังกัดเป็นผู้ออกไปรับรองให้

๑๘. ไม่รับรองเอกสารที่ทางราชการได้ออกให้ไว้แล้ว ถ้าหน่วยราชการใดถามมาก็ให้สอบหลักฐานแล้วตอบไปให้ทราบแต่ไม่ใช่เป็นการรับรองเอกสารนั้นอีกชั้นหนึ่ง

๑๙. ไม่รับรองวัน เดือน ปี เกิด เมื่อเข้าโรงเรียนในเขตเทศบาล ใช้ ทร.๑๔ แสดง ส่วนนอกเขตเทศบาลถ้าโรงเรียนถามมาให้เขตตอบไปตามหลักฐาน ทร.๑๔

๒๐. ให้รับรองหลังรูปถ่ายของทายาท ซึ่งมีแต่ใบแทนบัตรประจำตัวประชาชน หรือไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ก็ให้เขตอำนวยความสะดวกสอบสวนหลักฐานแล้วรับรองภาพถ่ายให้ได้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ-ด่วนมาก ที่ มท.๐๓๑๓/๒๒๙ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

๒๑. ไม่รับรองการเป็นบุตรและเป็นทายาทไม่ได้ เพราะบุตรที่เกิดโดยมิได้จดทะเบียนสมรสจะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ต้องเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือโดยบิดาได้รับรองแล้ว ตามหนังสือลับ- ด่วนมาก ที่ มท.๐๓๑๓/๒๒๙ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

๒๒. ให้รับรองชื่อและนามสกุลในบัตรประชาชนกับสำเนาทะเบียนว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันได้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยลับ –ด่วนมาก ที่ มท.๐๓๑๓/๒๒๙ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

๒๓. ไม่รับรองสัญชาติของบุคคลให้ใช้ ทร.๑๔ แสดงแทนตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๖๐๔๑/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ โดยเขตจะแจ้งสัญชาติของบุคคลนั้นให้เท่าที่หลักฐานปรากฏในเอกสารต่าง ๆ เท่านั้น เช่น ทะเบียนทหาร บัตรประจำตัวประชาชน สูติบัตร ทะเบียนบ้าน เป็นต้น ในการไปยื่นใช้

- เกี่ยวกับกรมตำรวจ

ก. ในกรณีที่มีการร้องขอให้เขตออกใบรับรองสัญชาติเพื่อนำไปแสดงต่อกองตรวจคนเข้าเมืองห้ามมิให้เขตออกหนังสือรับรองให้ แต่ถ้าต้องการหลักฐานเกี่ยวกับสัญชาติให้ถือเอกสารของทางราชการที่ออกให้แทน

ข. ในกรณีที่กองตรวจคนเข้าเมืองขอให้เขตสอบสวนเกี่ยวกับการร้องขอพิสูจน์สัญชาติของบุคคลใดที่อ้างว่าเกิดหรือมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่นั้น ให้เขตดำเนินการสอบสวนให้แล้วส่งสำนวนการสอบสวนนั้นไปให้กองตรวจคนเข้าเมืองโดยไม่ต้องออกหนังสือรับรอง

ค. ในกรณีที่กองตรวจคนเข้าเมืองสอบถามสัญชาติของบุคคลใดในท้องที่ว่ามีสัญชาติใด ให้เขตแจ้งให้ทราบตามหลักฐานเอกสารเท่าที่ปรากฏอยู่

- เกี่ยวกับกระทรวงการต่างประเทศ

ก. สำหรับบุคคลที่จะเดินทางไปต่างประเทศให้ใช้สำเนาทะเบียนบ้านยื่นแสดงต่อเจ้าหน้าที่แทนการออกใบรับรองสัญชาติ

ข. ในกรณีที่กระทรวงการต่างประเทศขอรับรองสัญชาติสัญชาติของบุคคลในประเทศไทยเพื่อประโยชน์ในการโอนเงินมาจากต่างประเทศ เขตจะแจ้งสัญชาติของบุคคลนั้นตามหลักฐานเอกสาร เท่าที่ปรากฏอยู่

- เกี่ยวกับกระทรวงการคลัง

ในกรณีที่คนต่างด้าวและบุตรคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยมีความประสงค์จะและเปลี่ยนเงินเพื่อส่งไปให้ครอบครัวในต่างประเทศนั้น

ก. สำหรับคนต่างด้าว ให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนต่างด้าวเป็นผู้แจ้งให้ทราบตามหลักฐานใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว โดยประทับตราประจำตำแหน่งด้วย

ข. สำหรับบุตรคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย ให้ใช้สำเนาทะเบียนบ้านยื่นแสดงเจ้าหน้าที่ได้

- เกี่ยวกับกระทรวงกลาโหม

ในกรณีที่บุคคลสมัครเข้าโรงเรียนทหารให้ใช้สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏสัญชาติของบิดา มารดา ยื่นแสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้ แต่โรงเรียนทหารอาจขอให้ผู้สมัครยื่นสูติบัตรหรือหลักฐานอื่นประกอบการพิจารณาด้วย ถ้าผู้สมัครไม่สามารถปฏิบัติได้เพราะหลักฐานเหล่านั้นชำรุด หรือสูญหายก็ให้ขอสำเนาจากสำนักทะเบียนแทนได้ตามหลักฐานที่มีอยู่

๒๔. ไม่รับรองการตายให้ แต่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ร้องขอที่ประสงค์จะได้หลักฐานไปแสดงแก่หน่วยงานอื่น ให้ดำเนินการสอบสวนบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลอย่างน้อย ๒ คน ตามแบบ ป.ก. ๑๔ เพื่อมอบให้ผู้ร้องไปแสดงแก่หน่วยงานที่ต้องการหลักฐานนั้น (ตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กทม. ๐๓๐๗/๑๐๙๖๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๐ เรื่อง ทหารีการออกหนังสือรับรองแสดงการตาย)

๒๕. การออกหนังสือรับรอง กรณีนำแสดงในการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน เช่น การออกหนังสือรับรองฉันทนึ่งจากชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดิน และในทำเป็นบ้านไม่ตรงกัน ออกหนังสือรับรองการตายของเจ้าของที่ดินหรือการให้ที่ดินนั้นอยู่ในเขตท้องที่ตำบลใด เป็นต้น ซึ่งกรมที่ดินได้เสนอให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นควรให้ผู้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไปขอให้เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ ซึ่งบุคคลผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตปกครอง ทำเอกสารหลักฐานรับรองเสียก่อน เฉพาะรายที่ต้องการเอกสารรับรองจากทางราชการ เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ (ผู้เจ้าพนักงานที่ดิน) ไม่อาจทราบข้อเท็จจริงได้ถูกต้องแน่ชัดกว่า พนักงานปกครอง ทั้งหลักฐานในเรื่องทะเบียนราษฎรก็เป็นอำนาจหน้าที่ที่เขตจัดทำอยู่ กรณีเช่นนี้ จึงควรเป็นอำนาจของนายเขตที่จะดำเนินการตามบัญญัติไว้ในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๗ (ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท.๐๖๑๒/๑/๒๐๖๙๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๑ และหนังสือนำส่งกรุงเทพมหานคร ที่ น.๒๐๔/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ เรื่อง การออกหนังสือรับรอง)

๒๖. ให้รับรองความเป็นโสด โดยให้นายเขตหรือหัวหน้าเขตซึ่งเป็นนายทะเบียนครอบครัว ออกหนังสือรับรองสถานภาพการสมรสให้กับบุคคลใด เป็นเรื่องและผู้ออกหนังสือรับรองจะต้องตรวจสอบหลักฐานเอกสาร พยานบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เป็นที่น่าเชื่อถือ และเห็นว่าเป็นความจริงตามที่ผู้ร้องขอให้รับรองแล้วจึงออกหนังสือรับรองให้ตามอำนาจหน้าที่ โดยให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามหนังสือ ที่ มท.๐๓๑๓/๒๐๙ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๔ เรื่อง ทารือการรับรองความเป็นโสด และตามหนังสือนำส่งกรุงเทพมหานคร ที่ กทม.๐๓๐๗/๑๕๑ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๒๔

๒๗. การรับรองว่า เป็นผู้ปกครองและอุปการะเลี้ยงดูบุตรให้สอบสวนปากคำของผู้ร้องและพยาน ลงในบันทึก ป.ก. ๑๔ มอบให้ผู้ร้องไป ทั้งนี้เพราะอำนาจในการปกครอง เป็นไปโดยผลของกฎหมาย และดุลยพินิจของศาลที่จะสั่ง

๒๘. ให้รับรองกรณีการให้ความยินยอมเดินทางไปต่างประเทศ เช่น สามียินยอมให้ภรรยาเดินทางไปต่างประเทศ

๒๙. ให้รับรองว่าได้รับเงินค่าเลี้ยงดูจากบุตรหรือผู้ส่งเงินในต่างประเทศเพื่อนำไปหลักฐานประกอบการลดภาษีการลดภาษีเงินได้

(หนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กทม.๐๓๐๗/๑๘๓ ลว.๑๙ มกราคม ๒๕๒๕ เรื่อง การออกหนังสือรับรองในหน้าที่ของเขต)

๓. การออกหนังสือรับรองสถานะทางครอบครัวของแรงงานที่ไปทำงานในต่างประเทศ

เนื่องจากขณะนี้มีความคนไทยซึ่งไปทำงานในต่างประเทศเป็นจำนวนมากต้องการหนังสือรับรองสถานะทางครอบครัว เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอลดภาษีเงินได้ต่อทางการของประเทศที่ไปทำงาน โดยหนังสือรับรองดังกล่าวต้องระบุชื่ออายุ ที่อยู่ของแรงงาน ชื่อ อายุ ของภรรยาและบุตรทุกคน แพล เป็นภาษาอังกฤษ และให้กระทรวงการต่างประเทศรับรอง ซึ่งในการขอหนังสือรับรองของแรงงานนี้ปรากฏว่า บางเขต บางเขต ไม่ออกให้เนื่องจากสถานะทางครอบครัวของบุคคลมีอยู่ในเอกสารสำคัญที่ราชการออกให้ไว้แล้ว เช่น ทะเบียนบ้าน ทะเบียนสมรส ฯลฯ แต่สำหรับแรงงานซึ่งไปทำงานในต่างประเทศ หากต้องนำเอกสารเหล่านั้นทุกฉบับไปแปลเป็นภาษาอังกฤษจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการแปลเอกสาร และค่าธรรมเนียมรับรอง เอกสารตามระเบียบของทางราชการจำนวนมาก เป็นการไม่สะดวกและเพิ่มภาระให้แก่แรงงานซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจนอยู่แล้ว

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การออกหนังสือรับรองกรณีต่างๆที่นายเขตดำเนินการให้แก่ผู้ร้องขอเป็นการดำเนินการโดยยึดหลักในการประสานงาน และการอำนวยความสะดวกตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๘๗ และประกาศของคณะปฏิบัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๕๗ เป็นหลักฐานสำคัญและได้ถือปฏิบัติสืบต่อกันมา การออกหนังสือรับรองสถานะทางครอบครัวของแรงงานที่ไปทำงานในต่างประเทศ ก็เช่นเดียวกัน ให้เขตและเขตดำเนินการสอบสวนผู้ร้อง พยาน และตรวจสอบหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แล้วออกหนังสือรับรองให้ตามตัวอย่างหนังสือรับรอง ที่ส่งมา

เลขที่.....

(ส่วนราชการเจ้าหนังสือ)

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้ เพื่อรับรองว่า นาย/นาง.....

อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

เขต/เขต.....จังหวัด.....มี

๑. สามี/ภรรยา ชื่อ.....อายุ.....ปี

๒. มีบุตรจำนวน.....คน ดังนี้

๒.๑ ชื่อ.....อายุ.....ปี

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๒.๒ ชื่อ.....อายุ.....ปี

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๒.๓ ชื่อ.....อายุ.....ปี

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๒.๔ ชื่อ.....อายุ.....ปี

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....
.....
.....
.....

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

นายเขต/หัวหน้าเขต.....

ประทับตราประจำตำแหน่ง

(หนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมาก ที่ มท.๐๔๐๒/๔๕๒๔๙ ลว.๔ มิถุนายน ๒๕๒๘ เรื่องการออกหนังสือรับรอง
สถานะทางครอบครัวของคณงานที่ไปทำงานในต่างประเทศ และหนังสือนำส่งกรุงเทพมหานคร ที่ กทม.๐๓๐๗/๗๖๘
ลว. ๑๙ มิถุนายน ๒๕๒๘)

๔. การรับรองความเป็นโสด

กรุงเทพมหานครได้หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองความเป็นโสดให้กับผู้ร้องขอ ซึ่งยื่นเรื่องราวกับเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานครทำให้เกิดปัญหายุ่งยาก เกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองดังกล่าว เนื่องจากการจดทะเบียนสมรส เป็นสิทธิตามกฎหมายที่ราษฎรจะทำได้ทั้งในและนอกประเทศซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ จึงได้ทำการออกหนังสือรับรองให้ว่ามีได้ทำการจดทะเบียนสมรส ณ สำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้องเท่านั้น และเรื่องนี้กรมการปกครองยังไม่เคยมีหนังสือกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ จึงได้มีหนังสือหารือเพื่อทราบทางปฏิบัติถูกต้องนั้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. เรื่องการออกหนังสือรับรองความเป็นโสดตามที่หารือไปนั้น ได้ทำการตรวจสอบกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปได้ว่า ไม่อาจออกหนังสือรับรองความเป็นโสดให้กับผู้ยื่นคำร้องได้ เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ และเป็นปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติที่จะพิสูจน์ยืนยันว่าผู้ใดเป็นโสดหรือไม่โสด

๒. พิจารณาในแง่สถานภาพการสมรสของบุคคลในสังคมแล้ว บุคคลอาจทำการสมรสโดยไม่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย หรืออยู่กินฉันท์สามีภริยากันโดยไม่จดทะเบียน สำหรับการสิ้นสุดของสถานภาพการสมรส บุคคลอาจหย่าโดยจดทะเบียนการหย่า หรือหย่าโดยคำพิพากษาของศาลหรือเป็นหม้ายโดยการตายของคู่สมรส นอกจากนี้คู่สมรสบางคู่อาจแยกกันอยู่ เพราะความไม่ราบรื่นของครอบครัวหรือชายหญิงบางคู่อาจอยู่กินฉันท์สามีภริยากันโดยเปิดเผย แต่บางคู่อาจอยู่กินฉันท์สามีภริยากันโดยไม่เปิดเผย เป็นต้น ดังได้กล่าวมาแล้วนี้ ในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมายหากจะทำการออกหนังสือรับรองความเป็นโสดให้กับผู้มายื่นคำร้อง โดยมิได้พิจารณาข้อเท็จจริง และหลักฐานเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง เป็นรายๆ ไปแล้ว อาจทำให้เกิดผลเสียหายต่อทางราชการ และต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่ตั้งดังกล่าวแล้วได้

๓. พิจารณาตามหนังสือหารือของ กทม. ตามที่อ้างถึงแล้วขอบเขตของการออกหนังสือรับรองสถานภาพการสมรสของบุคคลมุ่งหมายเฉพาะบุคคลที่ได้ทำการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งถ้าเป็นกรณีเพียงเท่านั้น นายทะเบียนท้องที่ย่อมสามารถจะตรวจและให้การรับรองได้ว่า ผู้ยื่นคำร้องมิได้ทำการจดทะเบียนตามกฎหมายในท้องที่ที่ออกหนังสือรับรอง สำหรับการออกหนังสือรับรองสถานภาพการสมรสโดยสำนักทะเบียนกลางนั้น พิจารณาตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในกฎหมายแล้ว สำนักทะเบียนกลางไม่มีอำนาจรับรองสถานภาพการสมรสของบุคคลแต่ประการใด แต่เรื่องการรับรองสำเนาเอกสาร ซึ่งเก็บรักษาที่สำเนาทะเบียนกลางนั้น สำนักทะเบียนกลางอาจให้การรับรองความถูกต้องได้ เฉพาะเอกสารที่เก็บรักษาเท่านั้น ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการรับรองสถานภาพการสมรสของบุคคลตามกฎหมายดังได้กล่าวมาแล้วนอกจากนี้ตามข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า สำเนา เอกสารการจดทะเบียนครอบครัว ซึ่งเก็บรักษาอยู่ที่สำนักทะเบียนกลางเป็นเพียงเอกสารบางส่วนที่สำนักงานทะเบียนต่างๆ ทั่วประเทศส่งไปเก็บรักษาตามที่กฎหมายกำหนดสำนักทะเบียนจำนวนไม่น้อยยังบกพร่องและละเลยที่ส่งสำเนาการจดทะเบียนครอบครัวไปให้สำนักทะเบียนกลางเก็บรักษา หรือส่งไปล่าช้า เพราะเจ้าหน้าที่ไม่เคร่งครัดปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบซึ่งเรื่องนี้สำนักทะเบียนกลางได้มีหนังสือเวียนซักซ้อมเรื่องแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้อยู่เป็นระยะๆ อยู่แล้ว

๔. คู่สมรสชายหญิงที่อยู่กินฉันท์สามีภริยาตามธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของไทยหรือคู่สมรสที่เลิกร้างกันและมีได้ไปทำการจดทะเบียนครอบครัวตามกฎหมายคู่สมรสดังกล่าวมานี้ก็เป็นปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติของนายทะเบียนที่จะออกหนังสือรับรองให้ เพราะนายทะเบียนจะต้องทำการสอบข้อเท็จจริงให้ทราบชัด โดยตรวจสอบเอกสาร และพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องจนเป็นที่แน่ชัดแล้ว จึงออกหนังสือรับรองสถานภาพการสมรสให้ในกรณีที่เป็น ซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อการผิดกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ นายทะเบียนอาจเสนอแนะให้ผู้ร้องอาศัยอำนาจของศาลเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดก็ได้

เมื่อพิจารณาตามหัวข้อต่างๆดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่นายเขตหรือหัวหน้าเขตซึ่งเป็นนายทะเบียนครอบครัว จะออกหนังสือรับรองสถานภาพการสมรสให้กับบุคคลใดเป็นเรื่องที่ผู้ออกหนังสือรับรองจะต้องตรวจสอบหลักฐานเอกสาร พยานบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เป็นที่น่าเชื่อถือ และเห็นว่าเป็นความจริงตามที่ผู้รับรองขอให้รับรองแล้วจึงออกหนังสือรับรองให้ตามอำนาจหน้าที่

(หนังสือสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ที่ มท.๐๓๑๓/๒๐๙ ลว. ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๔)

๕. การรับรองการเป็นทายาท

ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบกแจ้งว่า การจ่ายเงินทดแทนให้แก่ทายาทของกำลังพลทหารกองหนุนที่เสียชีวิต ทายาท (ขอจากนายเขต) สำเนาทะเบียนบ้าน ๔ ชุด รูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวก ๓ นิ้ว คนละ ๖ รูป และให้นายเขตรับรองหลังรูปถ่าย และบัตรประจำตัวหรือบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งเขตเคยรับรองให้ได้ ต่อมาทายาทผู้เสียชีวิตบางคนได้ไปยื่นคำร้อง เพื่อขอใบรับรองเป็นทายาทที่เขตดูแล และได้รับคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่เขตว่า นายเขตไม่สามารถจะออกใบรับรองการเป็นทายาทให้ได้ เนื่องจากเป็นคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบกเห็นว่า หน่วยงานของกระทรวงมหาดไทยมีสายงานเกี่ยวข้องกับประชาชนในระดับในท้องถิ่น ซึ่งสามารถที่จะพิสูจน์ทราบเกี่ยวกับบุคคลได้ จึงขอให้เขตออกเอกสารดังกล่าวข้างต้น เช่นเดียวกับที่เขตเคยปฏิบัติมา หรือในกรณีที่เขตพิจารณาเห็นว่าเป็นอันพันวิสัยที่จะออกใบรับรองการเป็นทายาทของผู้เสียชีวิตแล้ว ก็ขอให้เขตรับรองหลังรูปถ่ายของทายาทด้วย

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า

๑. การรับรองการเป็นทายาทกรมการปกครองได้ประชุมนายเขตในจังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๐๒ เพื่อวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้เขตออกหนังสือรับรองในเรื่องต่างๆ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า การรับรองการเป็นทายาทเพื่อรับมรดกนี้ทายาทของผู้ตายไม่ได้อยู่แห่งเดียวกัน อาจอยู่ต่างจังหวัดหรือหลายๆจังหวัด เป็นการพันวิสัยที่จะทราบได้ว่า ผู้ตายมีญาติพี่น้องกี่คน ใครบ้าง ฉะนั้น ในเรื่องนี้ควรยกเลิกและให้ผู้มีส่วนได้เสียร้องต่อศาล แสดงความเป็นทายาท นอกจากนี้ที่ประชุมเห็นว่าเอกสารสำคัญบางอย่างที่ทางราชการออกให้ไว้แล้ว เมื่อไปแสดงต่อหน่วยงานราชการต่างๆ กลับไม่เชื่อหลักฐานต้องมาขอให้เขตรับรองหลักฐานนั้นๆอีก เช่น ค.ร๓ เป็นต้น ต้องมาขอให้เขตรับรอง ค.ร.๓ นั้นว่าถูกต้อง กรณีเช่นนี้เห็นว่าเขตไม่ควรออกใบรับรองให้ เพราะเป็นหลักฐานในราชการอยู่แล้ว แต่ถ้าเป็นกรณีสงสัยเฉพาะรายถ้าหน่วยราชการใดถามมาก็ให้สอบหลักฐานแล้วตอบให้ทราบ แต่ไม่ใช่เป็นการรับรองเอกสารนั้นอีกชั้นหนึ่ง

ตามที่เขตคูสิตออกหนังสือรับรองให้แก่ทายาทของผู้ตายตามตัวอย่างที่ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบกส่งมานั้นเป็น แต่เพียงรายงานการตรวจสอบหลักฐานทะเบียนบ้านแสดงความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้ตายกับทายาทนั้น มิใช่ เป็นการรับรองการเป็นทายาท

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๐๗ ให้หน่วยราชการยอมรับนับถือสำเนาทะเบียนบ้าน ที่นายทะเบียนที่นายทะเบียนจัดมอบไว้ให้เจ้าบ้านเป็นเอกสารของทางราชการอันสามารถอ้างอิง เชื่อถือได้ ตามนัย หนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ นว. ๑๑๕/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๐๑ ซึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้ขอให้ทุกกระทรวงถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นตามนัยหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๓๑๓/ว.๙ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๑๔ ฉะนั้น เมื่อทายาทมีสำเนาทะเบียนที่เจ้าบ้านเก็บ รักษาไว้หรือที่นายทะเบียนคัดและรับรองให้มาแสดงก็คือเป็นหลักฐานแสดงความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้ตาย และทายาทอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องให้เขตรับรองความสัมพันธ์ทางครอบครัวอีก ดังที่เขตคูสิตเคยรับรองให้

๒. การรับรองหลังรูปถ่ายของทายาท สำหรับทายาทที่มีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว เจ้าหน้าที่การเงินอาจ เปรียบเทียบภาพถ่ายกับบัตรประชาชนแล้ว แล้วลงชื่อรับรองได้ แต่กรณีที่ยายาทยังไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน หรือ มีแต่ใช้แทนบัตรประชาชน ก็ให้เขตอำนวยความสะดวกสอบสวนทายาทหลักฐาน แล้วรับรองภาพถ่ายให้ได้

๓. การรับรองอื่นๆ

๓.๑ บุตรที่เกิดโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตรที่เกิดโดยมิได้จดทะเบียนสมรสจะเป็นบุตรโดยชอบด้วย กฎหมายหรือไม่ ย่อมเป็นไปตามคำพิพากษาของศาล ตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ มาตรา ๑๕๒๖ และบุตร นอกกฎหมายจะเป็นผู้สืบสันดานและมีสิทธิรับมรดกได้ ก็โดยบิดาได้รับรองแล้ว ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ มาตรา ๑๖๒๗ และ ๑๖๒๙ (๑) ฉะนั้น นายเขตจะรับรองการเป็นบุตรและทายาทไม่ได้

๓.๒ ชื่อและนามสกุลในบัตรประจำตัวประชาชนกับสำเนาทะเบียนบ้านไม่ตรงกัน ให้นายเขตสอบสวน พยานหลักฐานแล้วรับรองว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันได้

(หนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับด่วนมาก ที่ มท.๐๓๑๓/๒๒๙ ลว. ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

เรื่อง ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของเขต)

๖. การสอบสวนทายาทของข้าราชการที่ถึงแก่กรรม

หนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับด่วนมาก ที่ มท. ๐๓๑๓/๒๒๙ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ได้สั่งการให้ นายเขตถือปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรองทายาทของกำลังพลทหารกองหนุนที่ต้อง เสียชีวิต นั้น เนื่องจาก กระทรวงกลาโหมขอความร่วมมือให้เขตสอบสวนทายาทของข้าราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่ถึงแก่กรรม แต่ มิใช่การรับรองทายาท โดยสอบสวนให้ได้สาระสำคัญว่าข้าราชการที่ถึงแก่กรรมมี

๑. บิดามารดาชื่อใด ยังมีชีวิตอยู่หรือตายไปแล้ว เมื่อวันที่ เดือน ปีใด สมรสกันถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

๒. มีภริยาทั้งหมดกี่คน ชื่อใดบ้าง เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายอย่างไร

๓. มีบุตรกี่คน ชื่อใดบ้าง มารดาชื่อใด และเคยจดทะเบียนรับรองบุตรหรือบุตรบุญธรรมไว้บ้างหรือไม่

๔. หากไม่ปรากฏทายาทตาม ๑, ๒ และ ๓ มีผู้อุปการะหรือผู้อยู่ในอุปการะโดยได้อุปการะและอยู่ในอุปการะ กันอย่างไร

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การสอบสวนดังกล่าวข้างต้นมิใช่เป็นการรับรองทายาท จึงให้สั่งนายเขตให้ ความร่วมมือสอบสวนให้ได้

(หนังสือลับ-ด่วนมาก ที่ มท. ๐๓๑๓/ว.๓๖๔ ลว. ๒๒ สิงหาคม ๒๕๑๕
เรื่อง ขอความร่วมมือในการสอบสวนทายาทของข้าราชการที่ถึงแก่กรรม)

๗. การออกหนังสือรับรองสัญชาติของบุคคล

เนื่องด้วยได้มีกระทรวงทบวงกรม และหน่วยงานราชการหลายแห่ง ขอความร่วมมือมายังกระทรวงมหาดไทย โดยขอให้นายเขต ปลัดเขต ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งเขตรับรองสัญชาติของบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ว่าเป็น บุคคลมีสัญชาติไทยในเอกสารต่างๆ หรือออกเป็นหนังสือรับรอง เช่น การให้เขตรับรองสัญชาติของบุคคลที่จะเดินทางไปต่างประเทศ การให้เขตรับรองบุตรคนต่างด้าวที่ถือสัญชาติไทยในแบบ ล.ป.๓๑๓ ยื่นต่อพนักงานควบคุมการ แลกเปลี่ยนเงินเพื่อส่งเงินไปเลี้ยงดูครอบครัวหรือพี่น้อง ที่อยู่ในต่างประเทศ การให้เขตรับรองเพื่อส่งเงินไปเลี้ยงดู ครอบครัวหรือพี่น้องในต่างประเทศ การให้เขตรับรองสัญชาติของบุคคลที่จะเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยทหาร การ รับรองสัญชาติ ของบุคคลเพื่อยื่นแสดงต่อพนักงานตรวจคนเข้าเมืองและในเรื่องอื่นๆ อีกหลายประการที่ต้องนำไป แสดงประกอบการพิจารณาของหน่วยงานราชการนั้นๆ ทั้งนี้โดยถือว่าเขตเป็นหน่วยงานราชการชั้นต้นที่ใกล้ชิดกับ ราษฎรย่อมสามารถทราบและให้การรับรองสัญชาติ หรือให้การรับรองในประการต่างๆ ของบุคคลผู้อยู่ในท้องที่ได้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณา เห็นว่า การที่บุคคลจะได้สัญชาติใดหรืออยู่ในฐานะใดย่อมเป็นไปตามหลัก เกณฑ์แห่งกฎหมายในเรื่องนั้นๆ อยู่แล้ว ไม่มีกฎหมายใดที่กำหนดไว้ชัดแจ้งให้เขตทำการรับรองสัญชาติของบุคคล หรือรับรองในกรณีต่างๆ ให้แก่หน่วยงานข้าราชการหรือ เมื่อมีผู้มาร้องขอ ก็เพราะถือหลักในทางประสานงาน และการ อำนวยความสะดวกความตามลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นหลักสำคัญ และได้ถือปฏิบัติสืบต่อๆ มาปัจจุบันนี้หน่วยราชการต่างๆ และราษฎรยังคงประสงค์ให้เขตรับรองสัญชาติของบุคคลผู้อยู่ในท้องที่เสมอ กระทรวงมหาดไทยจึงดำริที่วางระเบียบ ในเรื่องนี้ให้สมบูรณ์สอดคล้องอำนวยความสะดวกอันดีสมความประสงค์ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง จึงได้เชิญ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศกระทรวงการคลัง กระทรวงกลาโหม ผู้แทนกรมตำรวจ และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องร่วม ประชุมปรึกษาหารือวางหลักการเกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อได้ร่วมพิจารณาปรึกษาหารือกันแล้วได้มีมติและถือปฏิบัติในหลักการ สำคัญต่อไปนี้

๑. ยกเลิกระเบียบการหรือวิธีการต่างๆ ที่ให้เขตออกหนังสือรับรองสัญชาติของบุคคลเดิมทั้งหมด ในกรณีที่มี การร้องขอให้ออกหนังสือรับรองสัญชาติ ห้ามมิให้เขตออกหนังสือรับรองให้ แต่ให้ใช้สำเนาทะเบียนบ้าน และเอกสารอื่นๆ เท่าที่มีอยู่เป็นหลักฐานแทนถ้าหน่วยราชการใดมีความจำเป็นขอให้รับรองแล้ว เขต จะแจ้งสัญชาติของบุคคลนั้นๆ บัตรประจำตัวประชาชน สูติบัตรทะเบียนบ้าน เป็นต้น

๒. เกี่ยวกับกรมตำรวจ

ก. ในกรณีที่มีการรับรองขอให้เขตออกใบรับรองสัญชาติเพื่อนำไปแสดงต่อกองตรวจคนเข้าเมืองห้ามมิให้เขตออก หนังสือรับรองให้ แต่ถ้าต้องการหลักฐานเกี่ยวกับสัญชาติให้แนะนำปฏิบัติตามข้อ ๑

ข. ในกรณีที่กองตรวจคนเข้าเมืองขอให้เขตสอบสวนเกี่ยวกับการร้องขอพิสูจน์สัญชาติของบุคคลใดที่อ้างว่าเกิดหรือมี ภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่นั้น ให้เขตดำเนินการสอบสวนให้ แล้วส่งสำนวนการสอบสวนนั้นไปให้กองตรวจคนเข้าเมืองโดย ไม่ต้องออกหนังสือรับรอง

ค. ในกรณีที่กองตรวจคนเข้าเมืองสอบถามสัญชาติของบุคคลใดในท้องที่ว่ามีสัญชาติใด ให้เขตแจ้งให้ทราบ ตามหลักฐานเอกสาร เท่าที่ปรากฏอยู่ (ตามวิธีการข้อ๑)

๓.เกี่ยวกับกระทรวงการต่างประเทศ

ก. สำหรับบุคคลที่จะเดินทางไปต่างประเทศให้ใช้สำหะเบียนบ้านยื่นแสดงต่อเจ้าหน้าที่แทนการออกใบรับรองสัญชาติ

ข. ในกรณีที่กระทรวงการต่างประเทศขอให้รับรองสัญชาติของบุคคลในประเทศไทยเพื่อประโยชน์ในการโอนเงินมาจากต่างประเทศเขตจะแจ้งสัญชาติของบุคคลนั้นตามหลักฐานเอกสาร เท่าที่ปรากฏอยู่ (ตามวิธีการข้อ๑)

๔. เกี่ยวกับกระทรวงการคลัง ในกรณีที่คนต่างด้าวและบุตรคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยมีความประสงค์จะแลกเปลี่ยนเงินเพื่อส่งไปให้ครอบครัวในต่างประเทศนั้น

ก. สำหรับคนต่างด้าว ให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนคนต่างด้าวเป็นผู้แจ้งให้ทราบตามหลักฐานในใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวโดยประทับตราประจำตำแหน่งด้วย

ข. สำหรับบุตรคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย ให้ใช้สำเนาทะเบียนบ้านยื่นแสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้

๕. เกี่ยวกับกระทรวงกลาโหม ในกรณีที่บุคคลบัตรเข้าโรงเรียนทหารให้ใช้สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏสัญชาติของบิดามารดายื่นแสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้ แต่โรงเรียนทหารอาจขอให้ผู้สมัครยื่นสูติบัตรหรือหลักฐานอื่นประกอบการพิจารณาด้วย ถ้าผู้สมัครไม่สามารถปฏิบัติได้เพราะหลักฐานเหล่านั้นเป็นอันตรายหรือสูญหายก็ให้สำเนาทะเบียนแทนได้ตามหลักฐานที่มีอยู่

ข้อตกลงทั้ง ๕ ข้อนี้ จะเห็นได้ว่ากระทรวงมหาดไทยมีความมุ่งหมายที่ไม่ประสงค์ให้เขตดำเนินการรับรองสัญชาติของบุคคลในท้องถื่นต่อไป ดังเช่นที่เคยปฏิบัติมา ฉะนั้นทางปฏิบัติเมื่อมีหน่วยราชการหรือรวบรวมให้เขตดำเนินการรับรองสัญชาติหรือในเรื่องใด ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน่วยราชการที่ทำความตกลงกันไว้กับกระทรวงมหาดไทย ก็ให้ดำเนินการตามมติแห่งข้อตกลง ตามข้อ ๑-๕ นั้น แล้วแต่กรณี แต่ถ้าเป็นหน่วยงานราชการหรือราษฎรขอให้ทำการรับรองนอกเหนือไปจากที่มีข้อตกลงไว้ ก็ให้พิจารณาและดำเนินการในลักษณะที่เป็นการรับรอง รายการตามที่ปรากฏในเอกสารของราชการ โดยถือปฏิบัติตามข้อตกลงข้อ ๑ โดยอนุโลมเว้นไว้แต่เมื่อมีกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ เป็นพิเศษเฉพาะเรื่องเฉพาะรวมโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทยก็ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไว้นั้นได้

(หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๖๐๔๑/๒๕๐๑ ลว. ๑๐ ตุลาคม ๒๕๐๑

เรื่อง การออกหนังสือรับรองสัญชาติของบุคคล)

๘. การออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดบุคคล

สำนักทะเบียนท้องถื่น เทศบาล เมืองจันทบุรีได้หารือไปจังหวัดว่า ได้มีราษฎรไปติดต่อขอให้สำนักทะเบียนท้องถื่นเทศบาล เมืองจันทบุรี ออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดให้เนื่องจากสูติบัตรสูญหายไปบ้าง ไม่มีสูติบัตรบ้าง สำนักทะเบียนท้องถื่นไม่อาจรับรองให้ได้ เพราะไม่เคยมีระเบียบการใดกำหนดไว้โดยเฉพาะให้ดำเนินการได้ จังหวัดได้พิจารณาเห็นว่า การรับรองสถานที่เกิดบุคคล ควรเป็นหน้าที่ของนายเขตจึงได้สั่งการให้นายเขตท้องถื่นดำเนินการสอบสวนผู้ร้องขอและพยายามหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้องเกิดที่ใดจริง ก็ให้รับรองสถานที่เกิดให้ได้ จึงหาหรือมาว่าการที่จังหวัดสั่งการไปนั้นชอบด้วยระเบียบหรือไม่

กรมการปกครองได้พิจารณาแล้วขอเรียนว่า การรับรองสถานที่เกิดของบุคคล เป็นเรื่องในทางการปกครอง ฉะนั้น การที่จังหวัดสั่งการให้นายเขตท้องที่ดำเนินการสอบสวนผู้ร้องขอ และพยาน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ร้อง เกิดที่ใดจริง ก็ให้รับรองสถานที่เกิดให้ขึ้น ชอบแล้ว

(หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท.๐๓๑๓/๑๑๘๓๐ ลว. ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗
เรื่อง การออกหนังสือรับรองสถานที่เกิดบุคคล)

๙. การออกหนังสือรับรองการตาย

๑. กรณีที่ไม่ได้แจ้งการตาย ซึ่งได้ตรวจค้นมรณบัตรไม่พบ ทะเบียนเก่าไม่ได้หมายเหตุการณตายไว้ ทั้งตรวจสอบทะเบียนคนตายก็ไม่มีชื่อ หากได้ตรวจสอบหลักฐานอื่นๆ ประกอบอีก เชื่อได้ว่ามีผู้ตายจริงแต่ไม่ได้มีการแจ้งการตาย เมื่อมีผู้ร้องขอหลักฐานอื่นๆ ประกอบอีก เชื่อได้ว่ามีผู้ตายจริงแต่ไม่ได้มีการแจ้งการตายเมื่อมีผู้ร้องขอหลักฐานการตาย ก็ให้แนะนำผู้มีหน้าที่แจ้งแสดงความจำนงต่อนายทะเบียนแต่โดยที่การแจ้งการตายเกินกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้มีหน้าที่แจ้งจึงต้องมีความผิด นายทะเบียนผู้รับแจ้งต้องส่งเรื่องราวให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีเสียก่อน เมื่อพนักงานสอบสวนดำเนินคดีและแจ้งผลคดีให้ทราบแล้ว ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งสอบสวนพิจารณา เมื่อเห็นว่าไม่มีการทุจริตแอบแฝงอยู่ ก็ออกมรณบัตรให้กับผู้แจ้งไปได้หมายเหตุในมรณบัตรทุกตอนว่า “ได้รับแจ้งการตายเกินกำหนดเวลา” และให้นายทะเบียนลงชื่อกำกับ วัน เดือน ปี ที่ออกมรณบัตรทุกตอนแล้วดำเนินการจัดทำทะเบียนคนตายจำหน่ายชื่อผู้ตายในทะเบียนบ้าน

๒. กรณีที่ได้มีการตายมานานแล้ว แต่ไม่สามารถค้นหาหรือนำหลักฐานมรณบัตรหรือหลักฐานอ้างอิงใดมาแสดงได้ กรณีเช่นนี้ไม่อาจออกมรณบัตรหรือหนังสือรับรองการตายอย่างใดให้ได้ แต่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ร้องขอที่ประสงค์จะได้หลักฐานไปแสดงแก่หน่วยงานอื่น เขตจึงได้ดำเนินการสอบสวนบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลอย่างน้อย ๒ คน ตามแบบ ป.๕.๑๔ เพื่อมอบให้ผู้ร้องไปแสดงแก่หน่วยงานที่ต้องการหลักฐาน การปฏิบัติชอบเขตชอบแล้ว

(หนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กทม. ๐๔๐๗/๑๐๙๖๐ ลว. ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๐
เรื่อง การออกหนังสือรับรองแสดงการตาย และหนังสือนำส่ง ที่ กทม. ๐๓๐๗/๑๐๙๖๐
ลว. ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๐)

๑๐. การรับรองเป็นบุคคลเดียวกันชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดิน และ เขตที่ตั้งที่ดิน

กรณีที่มีราษฎรติดต่อขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจดทะเบียนได้แนะนำให้ผู้ขอไปยื่นคำร้องขอให้เขตออกหนังสือรับรองในเรื่องต่างๆ ให้ เช่น ขอออกหนังสือรับรองอันเนื่องจากชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินและในทะเบียนบ้านไม่ตรงกันออกหนังสือรับรองเนื่องจากชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินและในทะเบียนบ้านไม่ตรงกันออกหนังสือรับรองการตายของเจ้าของที่ดิน หรือการให้รับรองว่าที่ดินนั้นอยู่ในเขตท้องที่ตำบลใด เป็นต้น ว่ากรณีเช่นนี้ควรจะให้นายเขตเป็นผู้สอบสวนออกหนังสือรับรองเรื่องต่างๆ ให้แก่ราษฎรตามคำร้องขอหรือควรจะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจดทะเบียนเป็นผู้สอบสวนรับรองฟังเอง นั้น